

Prædiken til Trinitatis søndag

Joh. 3,1-15

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Der var et menneske, en af farisæerne, ved navn Nikodemus, medlem af jødernes råd. Han kom til Jesus om natten og sagde til ham: »Rabbi, vi ved, du er en lærer, der er kommet fra Gud; for ingen kan gøre de tegn, du gør, uden at Gud er med ham.« Jesus svarede ham: »Sandelig, sandelig siger jeg dig: Den, der ikke bliver født på ny, kan ikke se Guds rige.« Nikodemus sagde til ham: »Hvordan kan et menneske fødes, når det er gammelt? Det kan da ikke for anden gang komme ind i sin mors liv og fødes?« Jesus svarede: »Sandelig, sandelig siger jeg dig: Den, der ikke bliver født af vand og ånd, kan ikke komme ind i Guds rige. Det, der er født af kødet, er kød, og det, der er født af Ånden, er ånd. Du skal ikke undre dig over, at jeg sagde til dig: I må fødes på ny. Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører den suse, men du ved ikke, hvor den kommer fra, og hvor den farer hen. Sådan er det med enhver, som er født af Ånden.« Nikodemus spurgte ham: »Hvordan kan det gå til?« Jesus svarede: »Du er lærer i Israel og forstår ikke det? Sandelig, sandelig siger jeg dig: Vi taler om det, vi ved, og vi vidner om det, vi har set, men I tager ikke imod vort vidnesbyrd. Tror I ikke, når jeg har talt til jer om det jordiske, hvordan skal I så tro, når jeg taler til jer om det himmelske? Ingen er steget op til himlen undtagen den, der steg ned fra himlen, Menneskesønnen. Og ligesom Moses ophøjede slangen i ørkenen, sådan skal Menneskesønnen ophøjes, for at enhver, som tror, skal have evigt liv i ham.«

Johannesevangeliet 3,1-15

Der er noget magisk ved at mødes om natten. Noget, der lægger op til fortrolighed og dybe samtaler. Især på denne tid af året, som nu, hvor natten aldrig rigtig er mørk, men hvor det er som om dagen hele natten ligger på lur bag skyerne og den lysende grå himmel. Og hvem har ikke sneget sig afsted en gang om natten for at mødes med en ven eller med sin elskede? Hvem har ikke haft brug for at lufte tanker og samvittigheden på en gåtur blandt forårsnattens duftende syrener eller vinterens lysende bunker af sne? Natten er stille og natten fremkalder vores inderste tanker.

Jeg boede engang i Berlin, i Charlottenburg. Et sted, hvor dagtimerne var præget af travlhed, trafik og mennesker i jakkesæt, der løb ned ad gaderne fra møde til møde. Men om natten var det som om skete der noget. For om natten vågnede en stor del af Berlins befolkning; alle dem, der sov om dagen. Det var typisk bartendere, DJ's, kreative og kunstnere der havde vendt deres døgnrytme for at hellige sig nattens magi og muser. De vågnede sammen med natten, fordi natten gjorde dem kreative og velfungerende. Disse nattemennesker gik i seng, når vi andre stod i trafikken og ventede på bussen om morgenen, og de var ved at vågne, når vi vendte hjem igen fra studier og arbejde. Disse natteravnere var ikke til at komme i nærheden af, medmindre man selv vendte op og ned på sin døgnrytme og tilpassede sig. Så det var vi nogle der gjorde i weekenderne. Og det var det hele værd. Når man søgte ud i Berliner mørkets afkroge, kunne man være så heldig at møde typer, man aldrig ellers

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 771, 124 årgang
Juni 2023
ISSN 0901-2214

ville støde på. Aldrig har jeg haft så underlige og fragmenterede samtaler i skarp konkurrence med technomusik på tætpakkede klubber. At bevæge sig ind og ud ad tunge døre i Berlins vinternætter var som at samle på bekendelser. Natten letter på sjælens ventiler. Og det vil natten altid gøre.

Nikodemus, som vi hører om i dag, kommer også til Jesus om natten. Ikke i skumringen, ikke i morgensolen, men midt om natten, hvor ingen bemærker ham. Her bekender Nikodemus, at han tror Jesus er kommet fra Gud. Det er lidt af et udsagn fra et medlem af jødernes råd, der besad den retslige og religiøse autoritet i Jerusalem på den tid. Nikodemus og hans parti var ikke var særlig begejstrede for denne Jesus, der truede deres magt i byen.

Så at en farisæer skulle komme med den slags betroelser, var noget af en begivenhed. Derfor kom han selvfølgelig i nattens mulm og mørke. Men Nikodemus var mere end blot en nattefarende farisæer. Som der står: *Der var et menneske, en af farisæerne, ved navn Nikodemus.* Han bærer altså rundt på alle mulige titler, og det siges også, at han var en rig mand. For da Jesus skulle begraves efter korsfæstelsen, kommer Nikodemus *med en blanding af myrra og aloe, omkring hundrede pund.* Men jordisk gods spiller ingen rolle i møde med Jesus, for først og fremmest er Nikodemus et menneske. Det er det første ord, vi hører om ham: Der var et menneske. Og dette menneske er nødt til at beken- de, at Jesus er mere end blot en gal mand, der går rundt og påstår at han er Guds søn. Nikodemus kalder ham en lærer, der er kommet fra Gud. Og han er nysgerrig efter, det der siges om dåben: At man genfødes: *For hvordan kan et menneske fødes, når det er gammelt? Hvordan kan det gå til? - I må fødes på ny,* svarer Jesus, for dåb er en genfødsel. Man kan måske se for sig, hvordan Nikodemus, optændt af nysgerrighed, har taget afsked med Jesus efter nattens interessante diskussion. Måske har de siddet der i timer - i en lille stue? Eller de har siddet på et tag under den blå nattehimmel. Uanset hvor de har siddet, så har Nikodemus fået Jesus til

at tale om det væsentligste ved kristendommen overhovedet: Dåben. Den dåb, der bliver de kristnes tegn på pagten med Gud. Den dåb, der er en genfødsel, siger Jesus.

På samme måde er dagens dåbsbarn blevet **genfødt** ved vand og Helligånd. Han er jo allerede født, og født bliver man kun en enkelt gang, men i dåben fødes man til et nyt liv med Kristus. Et liv til fællesskab, ikke til ensomhed. I dåben understreges det, at det ikke kun er forældrene der har ejerskab og ansvar for barnet - en vild tanke, men sådan er nu en gang; efter dåben er barnet også et Guds barn. Søndagens dåbsbarn ikke længere kun af kød; han er også af ånd. *Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører den suse, men du ved ikke, hvor den kommer fra, og hvor den farer hen. Sådan er det med enhver, som er født af Ånden.* Sådan siger Jesus til Nikodemus. Det er derfor ikke så sært, at Nikodemus har svært ved at forstå, hvad denne Guds søn egentlig mener. For det er heftige ord, mesteren har på hjerte. Men tænk alligevel på den lettelse, der også ligger i dåben ord: I dåben overgives barnet i Guds varetægt, komme hvad der måtte. Vi kan naturligvis ikke løbe fra hele det jordiske ansvar med bleskift og dagligdag, gid det var så vel, men fra nu af er noget overladt til Helligånden.

Derfor er denne Nikodemus også en stemme til tiden. Ikke fordi tiden skriger på mere dåbsteologi, men fordi Nikodemus er et billede på nutidens nysgerrige, men stille troende. Han er ikke den frembrusende kristne, der bekender for Gud og hver mand (eller på Twitter og i aviserne), at Kristus er Herren - og at skabet i øvrigt skal stå der. Nikodemus (eller *Nikode-mus*, som mangan en konfirmand har kaldt ham), kan inspirere hver enkelt af os: Han er nysgerrig, men farer forsigtigt frem. Han er optaget af troen, men vil måske ikke springe ud som troende foran hele verden. Han tror på Kristus af et fortvivlet hjerte, fordi han tvivler på sig selv og sit eget standpunkt. Kan en farisæer pludselig blive et Guds barn? Er jeg overhovedet troende nok

til at gå i kirke eller blive døbt, kan man høre sig selv sige?

Til alle disse *Nikodemusser*, og der er nok en del, til alle dem, alle os, er der godt nyt: Selv det mest grusomme væsen hører til Gud. Og selv den mindste tro er nok til at flytte bjerge. Og det må vi tage med, hvis vi vil kalde os kristne.

Nikodemus hører til i den stille nat. Det er ikke ham, vi møder på gaden hver dag. Han er stille, afmålt og søgende, ja måske sover han ligefrem dagene væk som Berlins mange natteravn. Men han har en velkendt side: Nikodemus er som det moderne menneske, der lader dagene afløse hinanden i en stor pærevælling. Det menneske, der er ved at kvæles over sin egen magtfuldkommenhed og stræben. Det menneske får behov for en åndelig erfaring, når natten bryder frem eller virkeligheden formørkes. Måske efter i mange år at have taget afstand fra eller ligefrem forfulgt kristendommen. Vores tid rummer *nikodemiske* træk. Er det fx tilfældigt, at den ene kendis efter den anden bliver voksendøbt? Skyldes det, at flere finder behov for en åndelig virkelighed? Mon ikke flere vil vende sig mod ånden og forsøge at blive genfødt på en ene eller anden måde, gennem dåben eller åndelige fællesskaber? Som mennesket altid har gjort, når verden forandres. Der findes nok en ophobet følelse i tiden af at have vandret i ørkenen længe nok, og nu er man så ved at miste tålmodigheden, ligesom israelitterne, vi hørte om: *Her er jo hverken brød eller vand, og vi er lede ved den elendige føde.* Bare rolig, vil jeg sige. Den åndelige mæthed skal nok indfinde sig, for i dåben ligger en invitation til også at opso- ge Jesus i en natte-time og banke ganske forsigtigt på døren.

Derfor kan vi sige: Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Far, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver en sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen

Adam Garff

Sognepræst ved Gentofte Kirke

Salmer (Den Danske Salmebog):

722: Nu blomstertiden kommer

441: Alle mine kilder vv. 1-3

441: Alle mine kilder vv. 4-6

303: Kom, Gud Faders Ånd fuldgod

492: Guds igenfødte, ny-levende sjæle

321: O kristelighed v 6 (efter nadver)

724: Solen stråler over vang

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk